

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา" สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนในกรุงเทพมหานครประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับประเภทของแหล่งวิทยาการชุมชน วิธีการใช้ เวลาที่ใช้ กิจกรรมที่ปฏิบัติก่อน/หลังการใช้และปัญหาที่พบจากการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยกับครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอน

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จำนวน 69 คนและครูภาษาไทยจำนวน 316 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 77 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามชั้น 1 ชุด โดยได้แนวการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหนังสือ เอกสาร งานวิจัยและการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนและการเรียนการสอนภาษาไทย แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี 3 ตอน

- ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้คำถามแบบตรวจคำตอบ (Check-list)
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open end)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยจำนวน 5 คน และครูภาษาไทยจำนวน 15 คน จากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนสตรี-เศรษฐบุตรบำเพ็ญ โรงเรียนวัดดาวคนอง โรงเรียนวัดบรมงคล โรงเรียนปัญญาวรรคุดแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มไว้ เป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยจำนวน 71 คนและครูภาษาไทยจำนวน 335 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 385 ฉบับ ของหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 69 ฉบับ และของครูภาษาไทยจำนวน 316 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติคือ
- ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด นำข้อมูลมาเรียงเรียงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามลำดับความถี่และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางเรียงลำดับความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 45 ปี คุณวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีจำนวนคาบเรียนที่สอนในหนึ่งสัปดาห์อยู่ในระหว่าง 9-16 คาบและสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูภาษาไทยนั้นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 31-35 ปี คุณวุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระหว่าง 6-10 ปี โดยมีจำนวนคาบเรียนที่สอนในหนึ่งสัปดาห์ 9-16 คาบและสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่

ตอนที่ 2 ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย

1. ด้านประเภทของแหล่งวิทยาการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมจะเห็นว่าทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประเภทต่างๆ น้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประเภทหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์อื่นๆ รวมทั้งสไลด์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษามาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับประเภทของแหล่งวิทยาการชุมชนที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะการใช้วิทยากร สไลด์ หอวิชาฐานุสรณ์ โบราณสถาน วัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนาอื่นๆ

2. ด้านวิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้วิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเลือกวิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามลำดับคือ ใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารและสิ่งพิมพ์อื่นๆ เป็นอุปกรณ์การสอน มอบหมายให้นักเรียนรวบรวมข้อความรู้จากรายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุ มอบหมายให้นักเรียน

ไปค้นหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิทยาการต่างๆ แนะนำให้นักเรียนสังเกตสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติหรือระเบียบประเพณีในสังคม แนะนำหรือพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมของชุมชนและแนะนำหรือพานักเรียนไปฟังการบรรยาย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยจะเห็นว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งแตกต่างไปจากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะการเชิญวิทยากรมาบรรยายหรือสาธิต มอบหมายให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ในชุมชน ขอวัสดุ เอกสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆและแนะนำหรือพานักเรียนไปฟังการบรรยาย

3. ด้านช่วงเวลาต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้ช่วงเวลาต่างๆในการปฏิบัติกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นอุปกรณ์การสอนในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทยและให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากแหล่ง - วิทยาการชุมชนนอกเวลาเรียนมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับช่วงเวลาต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะการศึกษานอกสถานที่นอกเวลาเรียน การใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นอุปกรณ์การสอนในวันที่มีการเรียนการสอนในชั่วโมงเรียนอื่นๆ นอกเวลาเรียนและใช้ในวันหยุดประจำสัปดาห์

4. ด้านกิจกรรมที่ปฏิบัติก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมทั้งหัวหน้าหมวดวิชามีความเห็นว่าการปฏิบัติมากเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในขณะที่ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าการปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าการอ่านหนังสือเรียนก่อนการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนและกิจกรรมเขียนรายงานและเรียงความ

หลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนมีการปฏิบัติมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความเห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีปัญหามากในเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษานอกสถานที่และเวลาที่ใช้ในการจัด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย จะเห็นว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เดิม

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน

จากการที่ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยปรากฏว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open end) นั้น มีหัวหน้าหมวดวิชาตอบเป็นจำนวน 60 คน ครูภาษาไทยตอบเป็นจำนวน 227 คน ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับความถี่และได้แบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความสนใจในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน

ก. ความสนใจในแหล่งวิทยาการชุมชนของนักเรียน

หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจในแหล่งวิทยาการชุมชนของนักเรียนดังนี้

1) นักเรียนมีความสนใจมากเพราะได้ประสบการณ์ตรงที่ชี้ให้เห็นชัดและเข้าใจง่าย (จำนวน 49 คน)

2) นักเรียนมองเห็นคุณค่าของแหล่งวิทยาการชุมชนน้อยเกินไป

(จำนวน 41 คน)

- 3) นักเรียนให้ความสนใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำครูแนะนำ

(จำนวน 36 คน)

- 4) นักเรียนให้ความสนใจมากเพราะเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนแปลง

บรรยากาศในการเรียน (จำนวน 30 คน)

- 5) นักเรียนให้ความสนใจบางคน บางคนเอาแต่ความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว (จำนวน 22 คน)

- 6) นักเรียนไม่สนใจขาดการเอาใจใส่ในการเรียน (จำนวน 20 คน)

7) นักเรียนสนใจมากเพราะการได้เห็นหน้าผู้สอนแปลกๆ ทำให้นักเรียนกระตือรือร้น (จำนวน 19 คน)

- 8) นักเรียนให้ความสนใจแต่มีโอกาสน้อย ความเป็นอุปสรรคสำคัญ (จำนวน 13 คน)

9) นักเรียนให้ความสนใจมากเพราะช่วยในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (จำนวน 10 คน)

ข. ความสนใจในแหล่งวิทยาการชุมชนของครูภาษาไทย

หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจในแหล่งวิทยาการชุมชนของครูภาษาไทยดังนี้

1) ครูภาษาไทยให้ความสนใจกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนมากแต่มีโอกาสน้อยเพราะเวลาและระบบการติดต่อแหล่งวิทยาการชุมชนเป็นอุปสรรค

(จำนวน 65 คน)

2) ครูภาษาไทยให้ความสนใจกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนปานกลางแต่การใช้น้อยอยู่กับเวลาและโอกาส (จำนวน 51 คน)

3) ครูภาษาไทยให้ความสนใจกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนมากเพราะเห็นว่าทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น (จำนวน 35 คน)

4) ครูภาษาไทยให้ความสนใจกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนมากเพราะเห็นว่าคุ้มค่าแหล่งวิทยาการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม (จำนวน 18 คน)

5) ครูภาษาไทยสนใจการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนมากเพราะเห็นว่าเป็นการเพิ่มเติมประสบการณ์ตรงให้นักเรียน (จำนวน 13 คน)

6) ครูภาษาไทยสนใจการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนโดยแนะนำให้นักเรียนไปใช้แหล่งวิทยาการต่างๆ ตามสมควร (จำนวน 13 คน)

7) ครูภาษาไทยให้ความสนใจในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนน้อย เพราะไม่มีเวลาเพียงพอที่จะใช้แหล่งวิทยาการชุมชน (จำนวน 12 คน)

8) ครูภาษาไทยให้ความสนใจในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนน้อย เพราะถือเอาความสะดวกขาดการชวนชวาย ถ้าหากมาให้จึงใช้ (จำนวน 10 คน)

ค. ความสนใจแหล่งวิทยาการชุมชนของผู้บริหาร

หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจในแหล่งวิทยาการชุมชนของผู้บริหารดังนี้

1) ผู้บริหารสนใจและเห็นคุณค่าในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนมาก และสนับสนุนให้ใช้เสมอ (จำนวน 86 คน)

2) ผู้บริหารให้ความสนใจ เห็นคุณค่าและให้การสนับสนุนเท่าที่งบประมาณและโอกาสจะอำนวย (จำนวน 62 คน)

3) ผู้บริหารไม่สนใจและมองไม่เห็นคุณค่าของแหล่งวิทยาการชุมชน (จำนวน 20 คน)

4) ผู้บริหารเห็นคุณค่าของแหล่งวิทยาการชุมชนมากแต่กระบวนการเรียนการสอนไม่อำนวยประโยชน์ให้ใช้ได้มากนัก (จำนวน 17 คน)

5) ผู้บริหารให้ความสนใจและเห็นคุณค่าของแหล่งวิทยาการชุมชนแต่ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้เท่าที่ควร (จำนวน 17 คน)

6) ผู้บริหารไม่สนใจการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนเพราะเกรงว่าจะทำให้เกิดปัญหาว่านวายต้องรับผิดชอบ (จำนวน 13 คน)

2. สิ่งที่หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยต้องการในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน
หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยต้องการสิ่งต่างๆ เพื่อใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาดังต่อไปนี้

ก. เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงแหล่งวิทยาการชุมชนที่น่าสนใจ (จำนวน 56 คน)

ข. งบประมาณ (จำนวน 40 คน)

- ค. เวลา (จำนวน 23 คน)
- ง. ความร่วมมือจากวิทยากร (จำนวน 22 คน)
- จ. ความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการชุมชน (จำนวน 21 คน)
- ฉ. หน่วยงานที่รับผิดชอบส่งเสริมการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนโดยเฉพาะ (จำนวน 16 คน)

- ช. ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร (จำนวน 11 คน)
- 3. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน

ตามที่ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตอบโดยเสรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยรวบรวมข้อเสนอแนะโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังต่อไปนี้

- ก. ด้านแหล่งวิทยาการชุมชน
 - มีข้อเสนอแนะดังนี้
 - 1) ควรส่งเอกสารแนะนำแหล่งวิทยาการชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวก (จำนวน 26 คน)
 - 2) บริการของแหล่งวิทยาการชุมชนควรมีความคล่องตัว (จำนวน 15 คน)
 - 3) ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน (จำนวน 9 คน)
 - 4) ควรจัดให้มีศูนย์อุปกรณ์ใหญ่เป็นศูนย์รวมในการยืมสื่อการสอนประเภทต่างๆ (จำนวน 6 คน)
 - ข. ด้านการดำเนินงานของโรงเรียน
 - มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้
 - 1) การใช้แหล่งวิทยาการชุมชนควรให้สัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียน (จำนวน 12 คน)
 - 2) ให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้แหล่งวิทยาการชุมชนอย่างจริงจัง (จำนวน 6 คน)

- 3) ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้พอเพียง (จำนวน 6 คน)
- 4) เวลาในการเรียนการสอนจำกัดเกินไปทำให้นักเรียนมีเวลาน้อยไม่พอเพียง ควรได้มีการแก้ไขปรับปรุง (จำนวน 6 คน)
- 5) โรงเรียนควรมีความสัมพันธ์กับชุมชนหรือแหล่งวิทยาการต่างๆ (จำนวน 5 คน)
- 6) ควรตั้งจุดประสงค์และวางแผนการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนแต่ละครั้งให้ชัดเจน (จำนวน 5 คน)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านประเภทของแหล่งวิทยาการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวม หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความเห็นว่าใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประเภทต่างๆ ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อยซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกาญจนา สุจริตตนากร (2528 : 80) ที่พบว่า ทั้งครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นว่าครูส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการใช้แหล่งวิทยาคารน้อย ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะแหล่งวิทยาการชุมชนมีประเภทและรูปแบบในการใช้ที่แตกต่างกันออกไป ครูผู้สอนจึงอาจใช้แหล่งวิทยาการชุมชนแต่ละประเภทกระจายกันไปตามสภาพเนื้อหาของบทเรียน จึงดูเหมือนกับว่ามีโอกาสได้ใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประเภทต่างๆ น้อยกว่าการใช้อุปกรณ์อื่นๆ เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประเภทหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารและเอกสารสิ่งพิมพ์อื่นๆ ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกัญญา ตันพิทยคุปต์ (2515 : 65) ที่พบว่า ครูสังคมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและกรุงเทพมหานครนิยมใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มากที่สุด และผลงานวิจัยของนุชรินทร์ พัวร์มขาว (2521 : 63) ที่พบว่า สื่อการสอนที่ผู้บริหารและครูภาษาไทยใช้มากที่สุด คือ หนังสือประกอบบทเรียน หนังสือพิมพ์ วารสาร เทปและรูปภาพต่างๆ การที่หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสารสิ่งพิมพ์อื่นๆ เป็นแหล่งวิทยาการชุมชนที่ใช้กันมากอาจเป็นเพราะสิ่งเหล่านี้สามารถคัดแปลงมาใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้หลายรูปแบบ อาจใช้ฝึกได้ทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน จึงมีโอกาสดำเนินการใช้ประโยชน์มากกว่าแหล่งวิทยาการชุมชนประเภทอื่นๆ ประกอบกับเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้มือ สะดวกแก่การใช้ ทุกคน

สามารถซื้อหามาใช้ได้ตลอดเวลาในราคาย่อมเยา เพียงแต่รู้จักเลือกสรรชนิดและประเภท ก็จะได้แหล่งความรู้ที่มีคุณค่ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยในต่างประเทศของแหล่งวิทยาการชุมชนที่นำมาใช้แล้วพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งต่างไปจากสมมุติฐานที่ตั้งไว้เดิม ซึ่งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาของการเรียนการสอนมีความจำเป็นในการใช้แหล่งวิทยาการที่แตกต่างกัน หัวหน้าหมวดวิชาซึ่งส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและครูภาษาไทยซึ่งส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประเภทต่างๆ แตกต่างกัน

2. ด้านวิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวม หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความเห็นว่าใช้วิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อยซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับผลการวิจัยในด้านประเภทของแหล่งวิทยาการชุมชนที่กล่าวมาแล้ว เมื่อประเภทต่างๆ ของแหล่งวิทยาการชุมชนถูกนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อย วิธีการต่างๆ จึงถูกนำมาใช้ในเกณฑ์ที่น้อยตามไปด้วย เมื่อพิจารณาในด้านรายละเอียดพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารและสิ่งพิมพ์อื่นๆ เป็นอุปกรณ์การสอนในห้องเรียนมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2519 : 74) ที่พบว่า ครูและนักเรียนนำบทความในหนังสือพิมพ์รายวันและวารสารมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนในห้องได้โดยตรงและใช้เพิ่มพูนความรู้รอบตัว นอกจากนี้การใช้วิธีมอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิทยาการชุมชนต่างๆ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปาริชาติ พุดน้อย (2524 : 69-72) ที่พบว่า สื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มีส่วนช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาของนักเรียนในด้านการศึกษาทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยช่วยให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาทั้งที่ดีและไม่ดี เพื่อนำมาปรับปรุงใช้ในโอกาสต่อไป ทั้งยังทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความคิดเห็นแปลกๆ จากการฟังข่าวสาร บทความและข้อมูลความรู้ด้านต่างๆ อีกด้วย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยด้านวิธีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนแล้วพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งต่างไปจากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาของการเรียนการสอนมีความจำเป็นในการใช้แหล่งวิทยาการที่แตกต่างกันดังกล่าวแล้วในข้อต้น จึงจำเป็นต้องเลือกวิธีการใช้ที่แตกต่างกันไปด้วย

3. ด้านช่วงเวลาต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้ช่วงเวลาต่างๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาของบทเรียนมีเป็นจำนวนมาก ครูไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับที่จะจัดความรู้เสริมเพิ่มเติมให้แก่ักเรียนได้ ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของวรลักษณ์ รัตติกาลชลากร (2525 : 123) ที่พบว่า อุปสรรคประการสำคัญที่ทำให้ครูไม่มีโอกาสใช้แหล่งวิทยาการชุมชนในการเรียนการสอนก็คือ เวลาที่จะจัดกิจกรรมให้แก่ักเรียนมีจำกัด เพราะเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีมาก ครูจึงมุ่งสอนเนื้อหาวิชาให้ทันตามหลักสูตรกำหนด สำหรับนักเรียนก็ต้องใช้เวลาว่างและเวลาในวันหยุดช่วยผู้ปกครองทำงานและแหล่งวิทยาการชุมชนบางแห่งปิดในวันหยุดราชการ การใช้แหล่งวิทยาการชุมชนจึงเป็นไปได้ยาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นอุปกรณ์การสอนในช่วงเวลาเรียนวิชาภาษาไทยมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ผ่านมาในข้อ 2 ที่ระบุว่าหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยนิยมใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารและสิ่งพิมพ์อื่นๆ เป็นอุปกรณ์การสอนในห้องเรียนมาก ส่วนการให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่างๆ นอกเวลาเรียนนั้นอาจเป็นเพราะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาในบทเรียนมีจำกัด หากครูให้นักเรียนใช้เวลาในช่วงเวลาเรียนเพื่อไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอาจทำให้การเรียนการสอนไม่ทันตามกำหนดเวลา ฉะนั้นการมอบหมายงานให้นักเรียนไปค้นคว้าและสรุปเป็นรายงานย่อมาเป็นการช่วยประหยัดเวลาได้ดี ทั้งยังเป็น การช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างนอกชั่วโมงเรียนให้เป็นประโยชน์ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะ

ช่วงเวลาการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นอุปกรณ์การสอนในชั่วโมงเรียนอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ชั่วโมงเรียนในปัจจุบันนอกจากจะมีชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทยแล้วยังอาจมี ชั่วโมงเรียนซ่อมเสริม ชั่วโมงกิจกรรม ซึ่งครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในชั่วโมงเรียนเหล่านี้อาจนำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งไปเสริมให้กับนักเรียนก็ได้ หัวหน้าหมวดวิชาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดูแลจัดตารางเวลาเรียนทั้งหมดจึงจำเป็นที่จะต้องทราบรายละเอียดอันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในชั่วโมงนั้นๆ ส่วนครูภาษาไทยเป็นเพียงผู้ปฏิบัติการสอนซึ่งส่วนใหญ่จะรับผิดชอบอยู่แต่เฉพาะในรายวิชาหรือระดับชั้นของตนเท่านั้น จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาในการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนในชั่วโมงเรียนอื่นๆ แตกต่างกัน

4. ด้านกิจกรรมที่ปฏิบัติก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมหัวหน้าหมวดวิชามีความเห็นว่าการปฏิบัติมากเกี่ยวกับกิจกรรมที่ใช้ก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในขณะที่ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าการปฏิบัติน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าหมวดวิชาส่วนใหญ่สอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีทักษะการใช้ภาษาในด้านต่างๆ สูงกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงทำให้หัวหน้าหมวดวิชามีความเห็นว่าให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ มากกว่าที่ครูภาษาไทยให้นักเรียนของตนปฏิบัติ เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นว่าการปฏิบัติมากเกี่ยวกับกิจกรรมอ่านหนังสือเรียนก่อนการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรลักษณ์ รัตติกาลชลากร (2525 : 122) ที่พบว่า กิจกรรมที่ครูส่งคมศึกษาในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงให้นักเรียนปฏิบัติมากก่อนการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนคือ การให้อ่านหนังสือแบบเรียน เพราะการอ่านหนังสือแบบเรียนถือได้ว่าเป็นการปูพื้นฐานความรู้ในส่วนที่ผู้เรียนจะไปศึกษารายละเอียดข้อเท็จจริง การได้ศึกษาบทเรียนก่อนไปใช้แหล่งวิทยาการชุมชนอาจช่วยทำให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนนั้นได้ชัดเจนขึ้น และสามารถจับจุดที่จะสังเกตหรือซักถามรายละเอียดได้เป็นอย่างดีและเป็นการช่วยเสริมความรู้จากบทเรียนให้กว้างขวางขึ้นโดยไม่ออกนอกประเด็นหรือหัวข้อของการศึกษา ส่วนกิจกรรมหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นว่าการให้นักเรียนเขียนรายงานหรือเรียงความมีการปฏิบัติมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ผ่านมา

ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นของ ภิญโญ คันพิทยคุปต์ (2515 : 66), ทศพร เขาวงค์ (2517 : 47) และวรลักษณ์ รัตติกาลชลากร (2525 : 122) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการให้นักเรียนเขียนรายงานส่งเมื่อใช้แหล่งวิทยาการชุมชนแล้ว ซึ่งอาจเป็นเพราะการให้นักเรียนเขียนรายงานหรือเรียงความนี้เป็นวิธีประเมินผลการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนที่ได้ผลครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านเนื้อหา ความรู้ ที่ค้นคิดและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนนั้น

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพบว่า มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุผลที่ขีดความสามารถของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแตกต่างกันดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน

5. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความเห็นว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะได้มีการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนกระจายไปหลายประเภท แต่ละประเภทก็มีปัญหาและอุปสรรคแตกต่างกันไป เมื่อพิจารณารายละเอียดมีส่วนที่เป็นปัญหาสำคัญคือ ปัญหาการนำสื่อมวลชนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนโดยเฉพาะในเรื่องเวลาที่ใช้จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษายังไม่เหมาะสม ทำให้ผู้สอนไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นว่าปัญหานั้น จากการศึกษารายละเอียดของรายการวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษาพบว่ารายการทางด้านที่เกี่ยวกับภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาโดยตรงยังไม่มี แต่ก็มีรายการอื่นที่ให้สาระความรู้เพื่อส่งเสริมการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนของนักเรียนอยู่บ้างทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและวิทยุโทรทัศน์ทั่วไป หากผู้สอนประสงค์จะใช้ประโยชน์จากรายการเหล่านั้น แม้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากรายการสดๆ ได้ ก็ควรหลีกเลี่ยงโดยใช้สื่อมวลชนประเภทอื่นๆ เข้าช่วย เช่น การใช้แถบบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอ) บันทึกรายการนั้นๆ ไว้แล้วนำมาใช้ประโยชน์ในภายหลัง ซึ่งวิธีการนี้กำลังเป็นที่

นิยมเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ นับเป็นวิธีที่ใ้ประโยชน์ส่งเสริมการเรียนการสอนได้คือรูปแบบหนึ่ง ส่วนปัญหาเรื่องงบประมาณและเวลาที่ใช้ในการจัดการศึกษานอกสถานที่ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชามีความเห็นว่ามีความยากส่วนครูภาษาไทยเห็นว่ามีความง่ายทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้ที่ต้องมีความรับผิดชอบสูงจึงมีความวิตกกังวลกับการปฏิบัติงานมากเกินไปในขณะที่ครูภาษาไทยซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าไม่สู้มีปัญหามากนักซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษานอกสถานที่ในปัจจุบันมีบริษัทที่รับดำเนินงานด้านนี้โดยเฉพาะ การติดต่อจึงสะดวกมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา ครูไม่ต้องมีการกั่วงวลในการติดต่อกับแหล่งวิทยาการชุมชนซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยาก บริษัทที่ดำเนินงานจะรับผิดชอบทุกอย่างให้ ปัญหาของครูในดำนนี้จึงหมดไป

เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัยทั้งหมดจะพบว่าผลการวิจัยทั้งในด้านประเภท วิธีการใช้ เวลาที่ใช้และกิจกรรมที่ปฏิบัติก่อนและหลังการใช้แหล่งวิทยาการชุมชน หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งแตกต่างไปจากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าหมวดวิชามีประสบการณ์ในด้านการสอนมากกว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ จึงทำให้มองเห็นสิ่งต่างๆ ในวงกว้างกว่า หัวหน้าหมวดวิชาจึงมีความคิดเห็นในด้านต่างๆ มากกว่าครูภาษาไทยเล็กน้อย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลด้านความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษานิเทศก์

ก. ศึกษานิเทศก์ควรจัดอบรมเชิงวิชาการให้แก่ครูภาษาไทยในเรื่องการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอน โดยอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านแหล่งวิทยาการชุมชนประเภทต่างๆ มาให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ข. ศึกษาวิเคราะห์ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการชุมชน เพื่อเสนอแนะหรือให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนอย่างกว้างขวาง

ค. ควรจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการสอน มีเอกสารแนะนำหรือเผยแพร่แหล่งวิทยาการชุมชนประเภทต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

ก. ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชุมชน โดยเฉพาะชุมชนใกล้โรงเรียน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ข. ควรจัดให้มีการสำรวจแหล่งวิทยาการภายในชุมชนของตนเองและจัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมทั้งให้รายละเอียดต่างๆ เพื่อสะดวกแก่การนำไปใช้

ค. ควรร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนจัดตั้งแหล่งบริการสื่อการสอนของกลุ่มโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนสื่อการสอนซึ่งกันและกัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูภาษาไทย

ก. ควรสำรวจแหล่งวิทยาการชุมชนของตนเองแล้วทำบัญชีรายชื่อไว้เพื่อสะดวกในการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนการสอน

ข. ควรนำแหล่งวิทยาการที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด

ค. ในการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนทุกครั้งครูควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ประหยัดและสามารถใช้ประโยชน์ได้มาก

ง. ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการชุมชนทั่วไป ไม่ใช่ยึดหนังสือเรียนเป็นหลักเพียงอย่างเดียว

จ. อาจสอบถามหรือขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนซึ่งอยู่ในวงอาชีพต่างๆ เพื่อนำเอาสิ่งที่มีประโยชน์แก่การศึกษาใช้ในการเรียนการสอน

ฉ. ควรให้ความสนใจในข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ หาโอกาสเข้ารับการอบรมหรือการประชุมทางวิชาการ เพื่อจะนำความรู้ใหม่ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ก. ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจแหล่งวิทยาการชุมชนที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง ซึ่งการสำรวจนี้ควรให้รายละเอียดและข้อมูลต่างๆ ของแหล่งวิทยาการที่ครูผู้สอนจะสามารถติดต่อเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้

ข. ควรสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนของครูในการเรียนการสอนภาษาไทยหรือวิชาอื่นๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย